

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma Vapaalan toimintayksikkö

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat	2
2.1	Arvolähtökohdat	3
2.2	Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	4
2.2.1	Kasvattajan ja lapsen kohtaaminen	4
2.2.2	Lapsikäsitys	4
2.3	Hyvinvointityö	4
3	Lasten mielipide asioiden tärkeyksistä.....	4
4	Yhteistyö perheiden kanssa.....	5
5	Työ lasten parissa	6
5.1	Toiminnan tavoitteet.....	6
5.2	Varhaiskasvatusympäristö.....	7
5.3	Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	8
5.4	Lasten oma yhteisö, vertaisryhmä ja pienryhmät	8
5.5	Päivän kulku ja omatoimisuus	9
5.6	Lapsen osallisuus.....	9
5.7	Lasten leikki	9
5.8	Oppiminen varhaiskasvatuksessa.....	11
5.9	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	12
5.9.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	12
5.9.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen.....	12
5.9.3	Uskonto ja etiikka.....	13
5.10	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....	14
5.11	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot	15
5.11.1	Esiopetuksen järjestäminen	15
5.11.2	6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen.....	15
6	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi.....	16
7	Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö	16

1 Johdanto

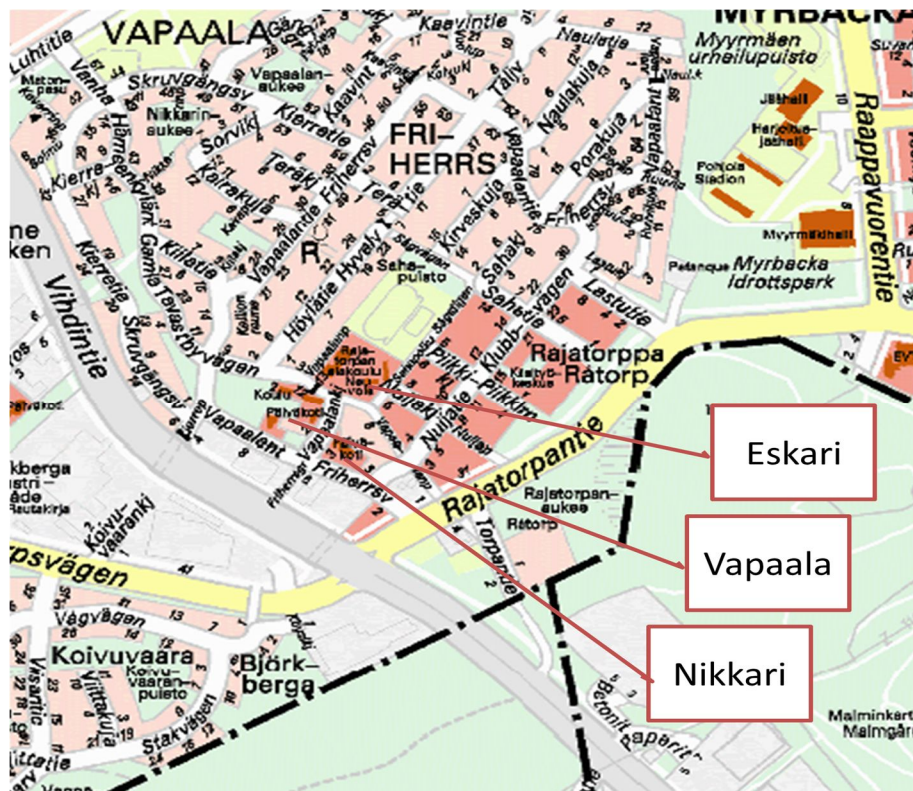
Vapaalan (entinen Rajatorpan) toimintayksikkö tarjoaa päivähoitopalveluja Vapaalan ja Rajatorpan alueen perheille. Yksikköön kuuluvat Nikkarin ja Vapaalan päiväkodit.

Vapaalan päiväkoti (ns. Ylätalo) rakennettiin vuonna 1969 ja lisärakennus (ns. Alatalo) vuonna 1987.

Kolmelle lapsiryhmälle suunniteltu Nikkari valmistui huhtikuussa 1982. Nikkarissa aloitti Länsi-Vantaan ensimmäinen kahdeksan lapsen erityisryhmä, josta sittemmin muodostui 12 lapsen integroitu erityisryhmä.

Nikkarin ja Vapaalan päiväkodit yhdistyivät elokuussa 1999 Rajatorpan toimintayksiköksi. Elokuussa 2013 nimi muuttui Vapaalan varhaiskasvatuksen toimintayksiköksi.

Toimintavuonna 2013–14 Vapaalan alatalossa on Hahtuvien (1-2 v) ja Kehrästen(2-3 v) ryhmät. Ylätalossa on Nelikoiden ja Vihurien ryhmät (3-5-v). Esiopetusryhmä toimii entisissä neuvolan tiloissa. Nikkarissa ovat Pumpulit (1-3 v), Niittyvillat (3-5 v) ja Pellavat (integroitu 3-6-v ryhmä). Ryhmien rakenteissa on ollut pientä vaihtelua riippuen hakijoiden iästä ja määristä.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

Yhteisen varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelman laatiminen alkoi kahden päiväkodin yhdistyessä yhdeksi yksiköksi. Ensimmäinen versio valmistui 2002 ja sitä päivitettiin 2005. Alusta alkaen painopisteinä ovat olleet leikki, luonto ja liikunta.

Henkilökunta käyttää varhaiskasvatussuunnitelmaa pohjana laatiessaan vuosittaisia ryhmäkohtaisia suunnitelmia. Varhaiskasvatussuunnitelma muodostaa perustan vanhempainilloissa ja kasvatuskeskusteluissa käytäville keskusteluille, sekä avaa toimintaamme yhteistyötahoille (koulu, neuvola, terapeutit).

Yksikön varhaiskasvatussuunnitelman ja toimintamme perustana ovat valtakunnalliset sekä kunnalliset asiakirjat ja ohjeet:

Valtakunnalliset Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005)

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2010)

Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (2011)

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma (2012)

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005 asiakirjan kymmenen keskeistä periaatetta ovat seuraavat:

1. Tavoitteena hyvinvoiva lapsi
2. Hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus
3. Kasvattaja varhaiskasvatuksessa
4. Varhaiskasvatusympäristö
5. Oppimisen ilo
6. Kielen merkitys
7. Lapselle ominaiset tavat toimia
8. Sisällölliset orientaatiot
9. Vanhempien osallisuus
10. Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

Yksikkömme kehittämisilloissa ja kasvattajatiimeissä olemme pohtineet periaatteita yhdessä.

2.1 Arvolähtökohdat

Vantaan arvot *innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys* ohjaavat toimintaamme.

Innovatiivisuutta ja *yhteisöllisyyttä* vahvistamme avoimella keskustelukulttuurilla ja yhteistyöllä sekä kasvat-
tajien kesken että vanhempien kanssa. Yhteisesti sovitut toimintatavat, tiimisopimukset, ohjeet ja säännöt
helpottavat ratkaisujen tekoa. Pyrimme olemaan avoimia uusille ideoille ja ajatuksille. Kuuntelemme tiimin ja
koko työyhteisön mielipiteitä. Uskallamme kokeilla uutta ja tarvittaessa luopua entisistä tavoista.

Kulttuurinen kestävä kehitys näkyy arvostavana ja kunnioittavana suhtautumisena erilaisuuteen. Merkkipäi-
vien ja juhlien yhteydessä puhumme perinteistä ja niiden merkityksestä. Tutustumme myös muista kulttuu-
reista tulleiden lasten juhliin.

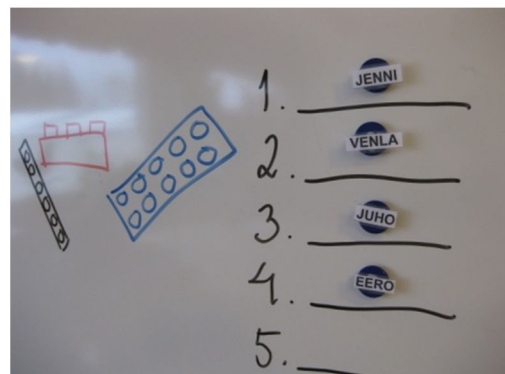
Sosiaalista kestävä kehitystä ovat yhteiset säännöt, joustavuus, avoimuus ja suvaitsevaisuus. Pienryhmä-
toiminta tukee ja vahvistaa yhteisöllisyyttä, kuulumista omaan vertaisryhmään. Monikulttuurisuus päiväko-
dissa lisää tietoa ja ymmärrystä.

Ympäristövastuullisuus näkyy luonnon kunnioittamisena ja suojelemisena. Retkillä tutustumme lähiympäris-
töömme ja keskustelemme luonnon merkityksestä ihmiselle.

Taloudellisuus näkyy kestävinä ja suunnitelmallisina hankintoina. Pyrimme vakiinnuttamaan pieniä ekotekoja,
kuten turhien valojen sammuttamista ja jätteiden kierrättämistä, osaksi arkipäivää.

Yhteisöllisyyttä ja *työssä viihtymistä* tukevat joustavat työkaverit, huumori, positiivinen palaute ja työn arvos-
taminen. Itsenäinen työn suunnittelu ja toteuttaminen lisäävät sitoutumista. Palautteen saaminen tuntuu hy-
vältä, tai ainakin rakentavalta.

Osaamisen siirtyminen toimintayksikön sisällä on kestävä kehitystä, yhteisöllisyyden vahvis-
tamista. Kasvattajat siirtävät osaamistaan toisille kasvattajille, toiseen tiimiin, toiseen päiväkotiin. Lapsilta
opimme uusia näkökulmia ja suhtautumista asioihin.

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

2.2.1 Kasvattajan ja lapsen kohtaaminen

Turvallinen, lämmin ja kiireetön ilmapiiri vahvistaa hyvää lapsuutta, onnellista olemista. Kannustamme jokaista hyväksymään itsensä sellaisena kuin on. Kasvattajan – ylipäänsä ihmisen – tärkein kyky on kuunnella, sekä itseään että toista. Vuorovaikutukseen kuuluvat olennaisesti sekä huomaavaisuus ja kunnioitus että oikeus ilmaista omia tunteitaan.

Opettelemme hyväksyttäviä tapoja ilmaista myös kielteisiä tunteita. Lapsen teko voi olla tyhmä, hupsu tai paha, lapsi ei. Ohjatessamme lasta muistamme käydä läpi mikä meni pieleen ja mitä voisi tehdä toisella tavalla. Lapsen tulee kokea, että hänellä on mahdollisuus kehittyä. Ilmeet, eleet ja kehon kieli kertovat tunteista.

2.2.2 Lapsikäsitys

Lapsi kasvaa ja oppii sekä leikkiessään että arkipäivän askareissaan. Me kasvattajat näemme lapset yksilöinä ryhmässäkin. Lapsi on ainutkertainen, aktiivinen, sosiaalinen ja oppiva yksilö. Jokainen lapsi unelmoi ja oppii omalla tavallaan. Havainnoimalla opimme lapsen vahvuuksia ja toimintatapoja, joita tuntiessamme voimme johdatella lasta löytämään uusia kiinnostuksen kohteita. Näin voimme auttaa lasta tuntemaan itseään oppivana ja kehittyvänä yksilönä.

2.3 Hyvinvointityö

Lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen on yksi varhaiskasvatuksen tärkeimmistä tehtävistä kuuluu jokaiseen päivään ja jokaiseen rutiiniltakin maistuvaan askareeseen. Tasa-arvo, toisesta välittäminen ja toisen arvostaminen ovat asioita, jotka eivät riipu sukupuolesta, ihon väristä tai mistään muustakaan pinnallisesta tekijästä.

3 Lasten mielipide asioiden tärkeyksistä

"Aikuisten tärkein tehtävä on vahtia lapsia, pitää lapsen hyvinvointisina ja illoisina sekä pitää huoli ettei kukaan joudu lääkäriin. Ja ettei kenellekään tule paha mieli."

"Lasten tärkein tehtävä on kuunnella mitä aikuiset sanovat. Leikki on lapsille tärkeintä, sillä leikki on lasten työtä ja siinä kehittyy kunto."

"Kun aikuinen puhuu, pitää olla hiljaa, tiedän."

4 Yhteistyö perheiden kanssa

Yhteistyö perheen kanssa alkaa lapsen saatua paikan päiväkodistamme. Johtajan kanssa käytävä ensimmäinen keskustelu ohjaa perhettä etsimään tarvittavat lomakkeet Vantaan varhaiskasvatuksen Internet-sivuilta. Perhe sopii ryhmän kasvattajien kanssa tutustumisajan, samalla kirjataan mahdolliset allergiat sekä muut erityispiirteet. Tarkemmin asioista ja toimintatavoista sovitaan alkukeskustelussa, Lapsi kotiloissa -lomakkeen pohjalta. Lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tekee vastuukasvattaja vanhempien kanssa, kun lapsi on ollut hoidossa kaksi - kolme kuukautta.

Keväällä 2013 jokaisessa lapsiryhmässä kiersi vihko, johon vanhemmat kirjasivat ajatuksia lapsen hyvästä arjesta. Palautteissa tuli esiin seuraavanlaisia ajatuksia ja asioita:

- *Lapsen yksilöllisyyden ja tarpeiden huomioiminen ja tukeminen*
- *Lapsen osallisuus ja ohjatun toiminnan monipuolisuus*
- *Turvallinen ilmapiiri ja ympäristö*
- *Luotettava yhteistyö kodin ja päiväkodin välillä*
- *Selkeä päivärhythmi*
- *Ammattitaitoinen ja innostunut henkilökunta*
- *Pienryhmätoiminta*
- *Lepoa ja rauhaa*
- *Toimiva tiedotus*

Vanhempien esiin tuomat asiat ovat pitkälti samoja, joita henkilökunta on pohtinut paljon ja joiden kehittämistä pidetään työyhteisössämme tärkeinä.

Vanhempainiltoja (sekä perinteisiä että toiminnallisia) pidämme säännöllisesti, välillä järjestämme yhteisiä tapahtumia ja juhlia. Kannustamme vanhempia verkostoitumaan keskenään, tämän on todettu helpottavan koulun alkamiseen liittyviä järjestelyjä, esim. yhteisiä koulumatkoja.

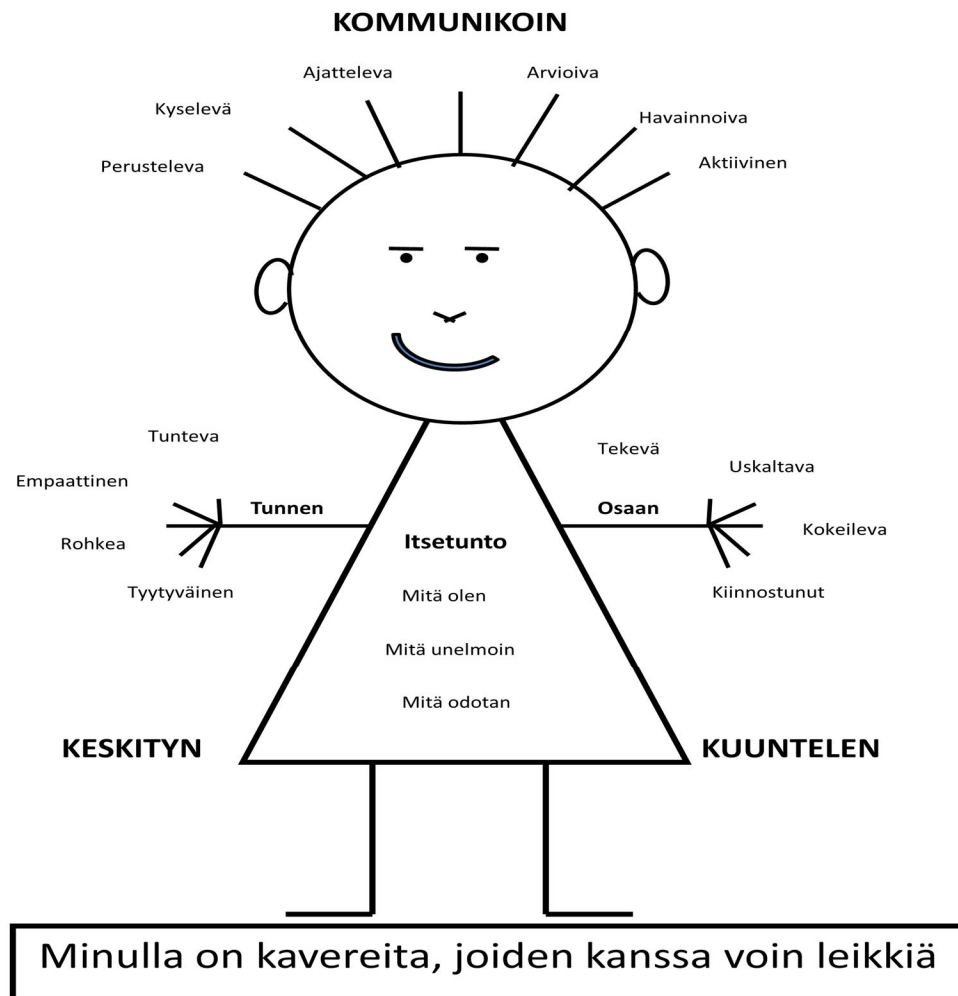
Viikko- sekä kuukausikirjeet lähetämme vanhemmille joko sähköisesti tai paperisina.

Keskustelut lasta tuodessa ja haettaessa ovat tärkeitä. Sovimme vanhempien kanssa, mistä asioista he erityisesti haluavat palautetta. Kannustamme isompia lapsia kertomaan itse omasta päivästänsä. Kerromme vanhemmille avoimesti, jos lapsen käytöksestä tai kehityksestä on herännyt huoli.

5 Työ lasten parissa

5.1 Toiminnan tavoitteet

Tavoitteenamme on lapsi, joka kuuntelee, keskittyy ja kommunikoi.

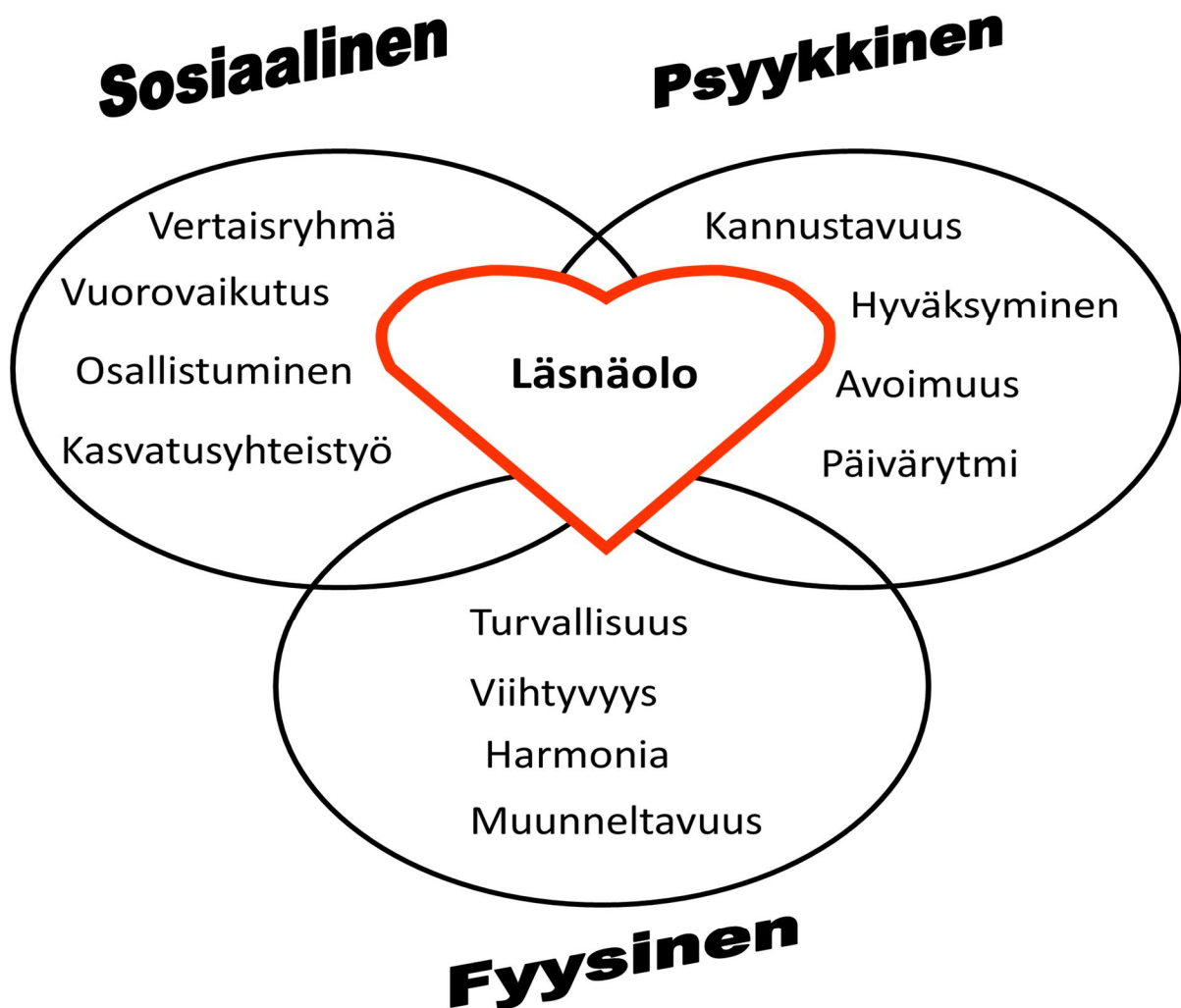

Ohjaamme lasta sekä ajattelemaan itse että elämään, olemaan ja oppimaan yhdessä muiden kanssa.

Lapsen hyvä päivä koostuu lapsen arvostamisesta, turvallisesta ympäristöstä, läsnä olevasta aikuisesta, kavereista, joustavasta ja ennakoitusta päivärytmistä, kiireettömyydestä, mielenkiintoisesta tekemisestä ja hyvästä perushoidosta.

Muistamme pilvisinä päivinäkin joustavuuden, rennon fiiliksen ja hetkessä elämisen. Emme anna kiireen estää pitämästä lasten kokouksia tai mahdollistamasta leikin jatkuvuutta. Emmekä unohda kohteliaita ja toisia arvostavia käytöstapoja.

5.2 Varhaiskasvatusympäristö

Kasvuympäristö on kokonaisuus, jota muuntelemalla huomioimme lasten erilaiset tarpeet. Lapset saavat osallistua oman ympäristönsä suunnitteluun. Aika ajoin on hyvä pysähtyä arvioimaan ympäristön toimivuutta.

5.3 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kielellä on keskeinen merkitys lapsen ajattelulle ja pohdinnoille. Puhuminen alkaa sanojen toistamisena, kieli kehittyi leikeissä ja muissa toiminnoissa. Vuorovaikutus toisten ihmisten kanssa kehittää kielellisiä taitoja, ja päinvastoin: mitä paremmin hallitsee kielellisiä vivahteita, sitä paremmin vuorovaikutuksen saa toimimaan.

Pidämme tärkeänä kielen monimuotoisuutta. Kieltä käyttämällä hoidamme arjen viestintää, toisaalta kielellä leikittelyminen on parhaimmillaan riemastuttavaa ja arkea keventävää.

Kiinnitämme kielelliseen tietoisuuteen huomiota sekä isojen että pienten ryhmissä. Pienten lasten ryhmissä nimeämme arkisia asioita ruokailuissa ja pukemisessa. Esikoululaisten lasten kokouksissa sovimme yhteisistä säännöistä ja käytännöistä. Tarpeen vaatiessa käytämme apuna kuvia ja tukiviittomia.

5.4 Lasten oma yhteisö, vertaisryhmä ja pienryhmät

Lapset toimivat vertaisryhmässä. Vertaisryhmät ovat lähes samanikäisten lasten ryhmiä, joissa asioita opitaan yhdessä tekemällä ja kokeilemalla. Lapsen saadessa tehdä mielenkiintoiseksi kokemiaan asioita, hän oppii – myös asioita, jotka aluksi tuntuvat vaikeilta.

Pienryhmät muodostavat yhteisöjen ytimen. Vapaassa leikissä pienryhmät muodostuvat kaveruuden perusteella, kun taas ohjatussa toiminnassa pienryhmät ovat kasvattajien kokoamia. Tällöin tutustuminen toisiin

ihmisiin ja erilaisiin toimintatapoihin monipuolistuu. Yhdistämällä pienryhmiä saadaan erikokoisia ja erilailla toimivia ryhmiä. Tämä koskee niin lapsia kuin aikuisiakin.

Olemme huomanneet vuorovaikutuksen laadun olevan parempaa pienryhmätoiminnassa. Hiljaiset ja ujut lapset rohkaistuvat tuomaan esille omia mielipiteitään. Toisaalta taas vilkkaat ´joka alan asiantuntijat´ antavat puheenvuoron myös muille.

5.5 Päivän kulku ja omatoimisuus

Päivät rytmittyvät säännöllisinä toistuvien rutiinien avulla. Aamupala, lounas, lepoaika, välipala ja ulkoilut toistuvat päivittäin jotakuinkin samaan aikaan. Aamupäivien ohjatuissa toiminnoissa jakaudumme yleensä pienryhmiin.

Kannustamme lasta omatoimisuuteen, olipa kyseessä pukeminen tai ajattelu. Pukemisessa, ruokailuissa ja vastaavissa perushoidollisissa hetkissä kasvattaja on läsnä ja valmis auttamaan kun lapsen omat taidot eivät riitä.

5.6 Lapsen osallisuus

Huomioimme lasten aloitteita ja ehdotuksia suunnitellessamme ryhmän toimintaa. Asioiden oppiminen on helpompaa silloin, kun aihe kiinnostaa. Kasvattaja määrittelee päämäärän, mutta lapsi saa valita reitin, jota pitkin sinne kuljetaan.

5.7 Lasten leikki

Leikkiessään lapsi kehittää ajatuksiaan ja käsittelee vaikeitakin tunteitaan. Sen lisäksi leikki on yksi lapsen tärkeimmistä ja luontaisimmista tavoista oppia. Näistä syistä leikki on pysynyt yhtenä tärkeimmistä painopisteistämme jo usean vuoden ajan.

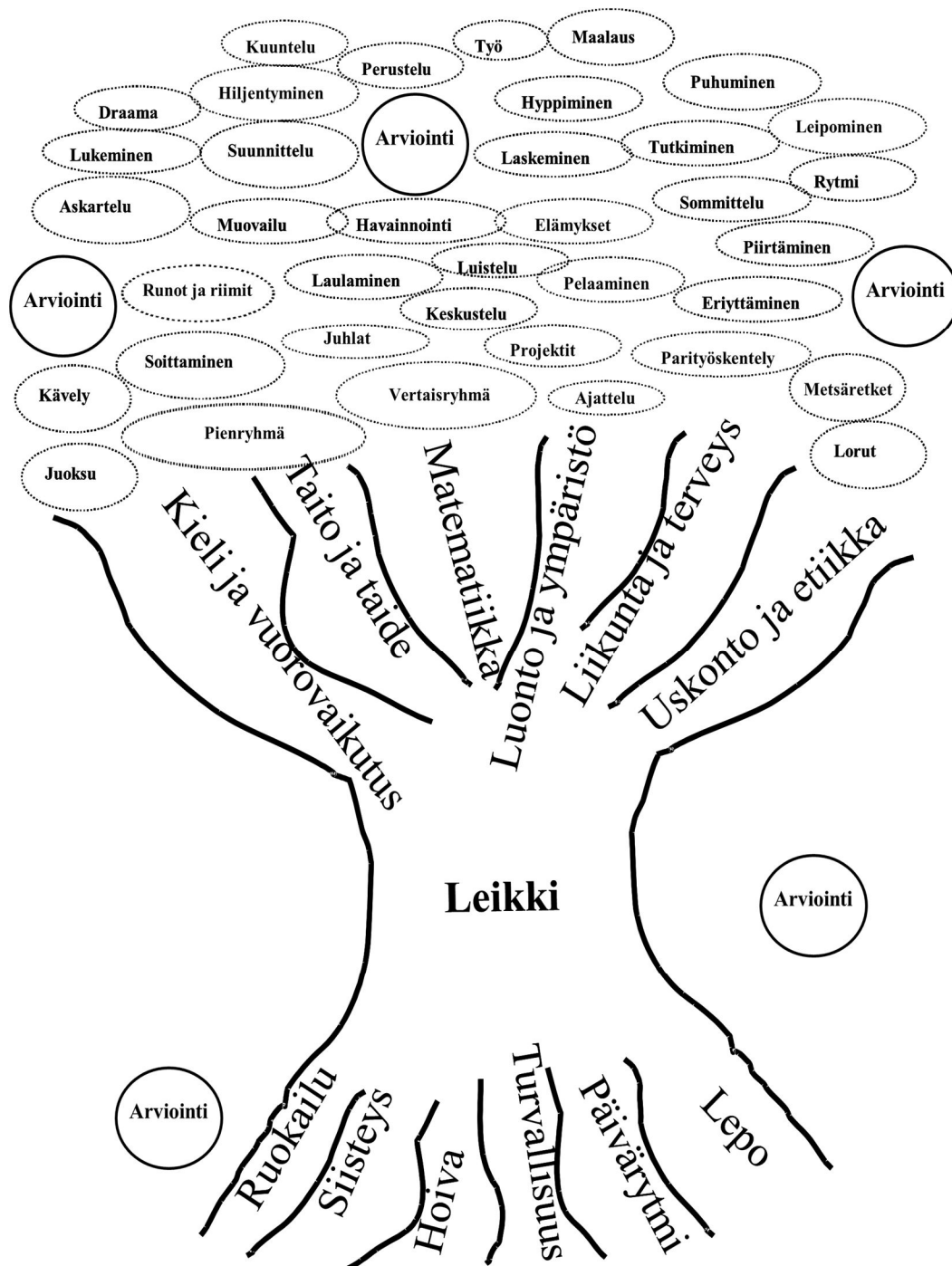
Kasvattajan tehtävänä on luoda leikille sopivat puitteet (aika, paikka ja välineet) sekä tarvittaessa ohjata leikkitapahtumaa. Ohjauksen tarve korostuu etenkin alle 3-vuotiailla, mutta aika ajoin sitä tarvitsevat isommatkin. Leikin havainnointi tuo kasvattajalle arvokasta tietoa paitsi leikkiprosessista itsestään, myös valituista aiheista ja kiinnostuksen kohteista. Lapsia innostavan aiheen nosto esimerkiksi yhteisen projektin aiheeksi on tuottanut useita mielenkiintoisia, palkitsevia ja suunnattoman intensiivisiä työskentelyhetkiä.

5.8 Oppiminen varhaiskasvatuksessa

Havainnoimme oppimista vertaamalla sitä puuhun, jonka juurina ovat turvallisina toistuvat perusteet. Iso osa oppimisesta tapahtuu leikin avulla. Kasvattajan tärkeimpiä tehtäviä on arvioida ja ohjailla prosessia.

5.9 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

5.9.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen on vanhempien, päiväkodin kasvattajien sekä lasta mahdollisesti hoitavien tahojen työn yhteensovittamista.

Havainnoimme lasta ja suunnittelemme arkipäivän toimintaa sekä ympäristöä siten että lapsi saa tukea päivittäin: selkeä päivärytmi ja eri toimintojen rakenne, kuvat, viittomat, lapsen oppimistyyli. Kerromme vanhemmille heti kun huoli lapsen kasvusta ja oppimisesta on herännyt. Suunnittelun ja arvioinnin tukena käytämme Yleisen tuen valikkoa. Siihen kuuluvat erilaiset lomakkeet sekä keskustelut vanhempien ja konsultoivan erityislastentarhanopettajan kanssa. Yleisen tuen lomakkeet esitellään vanhemmille kun teemme lapselle varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Tehostettua tukea annamme lapselle, joka tarvitsee säännöllisesti jatkuvaa tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja. Konsultoiva erityislastentarhanopettaja ja eri terapeutit ovat kasvattajatiimin tukena. Tuki perustuu pedagogiseen arvioon ja tavoitteet kirjaamme lapsen suunnitelmaan.

Erityistä tukea lapsi saa jos kasvun ja oppimisen edellytykset ovat heikentyneet vamman, sairauden tai muun vajavuuden vuoksi. Erityinen tuki perustuu pedagogiseen selvitykseen ja toteutuksen kirjaamme lapsen henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan.

Esiopetuksessa olevalle lapselle teemme tarvittavat suunnitelmat ja huolehdimme tiedon siirrosta kouluun yhdessä vanhempien kanssa.

5.9.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen

Tuemme lapsen kasvamista sekä suomalaisen että lapsen oman kieli- ja kulttuuriyhteisön jäseneksi. Keskustelemme vanhempien kanssa suomalaisen varhaiskasvatuksen tavoitteista ja toiminnasta. Tarvittaessa käytämme tulkkipalveluita.

Me kasvattajat puhumme mahdollisimman hyvää ja selkeää suomen kieltä. Sanoja ja käsitteitä voidaan opetella esimerkiksi musiikin, liikunnan ja leikin avulla. Arvioimme lapsen suomen kielen kehittymistä säännöllisesti.

Rohkaisemme vanhempia puhumaan lapselle omaa äidinkieltä, sillä oman kielen hyvä osaaminen helpottaa uuden kielen oppimista. Oma kieli vahvistaa myös lapsen omaa kulttuuria.

5.9.3 Uskonto ja etiikka

Eettinen kasvatus on oleellinen osa arjen elämistä. Kiinnitämme jatkuvasti huomiota hyviin tapoihin sekä toisten huomioimiseen ja kunnioittamiseen. Korostamme näiden asioiden tärkeyttä lasten kokouksissa ja keskusteluissa.

Kirjaamme perheiden uskonto- ja elämänkatsomuksen Lapsi kotiloissa -lomakkeeseen ja tämän pohjalta sovimme lapsen osallistumisesta päiväkodin uskontokasvatukseen. Uskontokasvatus keskittyy kulttuuriimme kuuluvien juhlien viettoon. Keskustelemme pyhien merkityksestä ja niiden mahdollisesti muodostamista kokonaisuuksista (esimerkiksi Joulu – Pääsiäinen).

Osana uskontokasvatusta on Hämeenkylässä seurakunnan kanssa tehtävä yhteistyö. Perinteisesti käymme joulu- ja pääsiäiskirkossa, osallistumme konsertteihin ja muihin vierailuihin.

Jos lapsi ei osallistu uskonto- eikä elämänkasvatukseen, sovimme vanhempien kanssa muun opetuksen sisällöstä.

5.10 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Lasten mukaan luonnossa on

"elämää, siellä kasvaa vaikka mitä. Luonnossa on linnunlaulua ja lintuja, sieniä, kasveja ja sammalta. Luonto on vähän kiva paikka, siellä on kauniita värejä, vettä, puita ja meidän asuinpaikkamme."

Vapaalassa on loistava lähiympäristö, johon tutustumalla luomme pohjaa laajemmalle ymmärrykselle ympäröivästä maailmasta. Tavoitteenamme on, että lapsi tutustuu luonnonvaraiseen ja rakennettuun ympäristöön sekä tiedostaa toimintansa vaikutukset. Tätä kautta lapsi oppii kunnioittamaan ja suojelemaan luontoa. Toimintayksikössämme on päiväkodeittain valitut ekotukihenkilöt ja luonto- ja ympäristövastaavat, jotka osallistuvat koulutuksiin, jakavat materiaalia sekä huolehtivat tiedotuksesta muille kasvattajille. Kierrätyksessä olemme tehneet osan arkipäivää: papereille, maitotölkeille ja biojätteelle on omat paikkansa, jotka löytyvät läheiseltä keräyspisteeltä.

5.11 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

5.11.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetuksessa lapset opettelevat omatoimisuutta, itsenäisyyttä, vastuun kantamista itsestään ja omista asioistaan. He oppivat myös oikeuksien ja velvollisuuksien suhdetta toisiinsa. Erityisen tärkeänä pidämme oman arviointikyvyn kehittämistä. Esiopetusryhmän säännöt ja toiminta rakennetaan lasten kanssa yhdessä laadittujen suunnitelmien pohjalta. Esiopetuksen keskiössä on kommunikoiva, keskittyvä ja kuunteleva lapsi.

Toiminta esiopetusryhmässä rakentuu pienryhmien varaan. Pienryhmiä yhdistellen muodostetaan kulloisenkin tekemisen kannalta tarkoituksenmukaisin kokonaisuus. Vaikka lähtökohtana ovatkin pienryhmät, harjoittelemme myös isossa ryhmässä toimimista.

Esiopetusvuoden aikana teemme aktiivista yhteistyötä Rajatorpan koulun kanssa. Koulun rehtori ja esiopetusryhmän lastentarhanopettaja tekevät syyskuussa yhteistyösuunnitelman. Koulun erityisopettaja ja rehtori käyvät tutustumassa esikouluun ja tuleviin koululaisiin tammikuussa.

Esikoululaiset käyvät syömässä aamupalan ja lounaan koululla. Koulun tiloista käytämme veistoluokkaa, voimistelusalua ja koulun ulkokenttää. Esikoululaiset ja kasvattajat näkevät päivittäin koulun opettajia ja muuta henkilökuntaa. Ihmiset ja tilat tulevat tutuiksi, mikä osaltaan helpottaa koulun aloittamista syksyllä.

Keväisin on koululla rehtorin kutsuma oppilashuoltoryhmän kokous, jossa käydään läpi EsKo- tiedonsiirtolomakkeet. Syksyllä lastentarhanopettaja käy vierailemassa uusien ekaluokkalaisten luona ja vaihtamassa kuulumisia koulun opettajan kanssa.

Esiopetusvuoden päättyessä lapsi saa esikoulusta osallistumistodistuksen.

5.11.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Esiopetusryhmässä on mahdollisuus saada valmistavaa opetusta. Valmistava opetus on suunnattu niille maahanmuuttajataustaisille esiopetusikäisille lapsille, joiden suomenkielen taito on puutteellinen. Alueen kielij- ja kulttuurikoordinaattori arvioi lapsen suomen kielen tason.

Päätöksen valmistavaan opetukseen ottamisesta tekee varhaiskasvatuspäällikkö päiväkodin johtajan esityksestä.

Valmistavaa opetusta annetaan päivittäin viisi tuntia (esiopetuksen työpäivinä). Opetuksen tarkoituksena on antaa lapselle sekä kielellisiä että sosiaalisia valmiuksia perusopetukseen siirtymiseen. Esiopetusryhmän lastentarhanopettaja arvioi lapsen edistymistä ja pitää vanhemmat ajan tasalla.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Työyksikön kokousrakenteessa ylimpänä on parillisina viikkoina kokoontuva *edustuksellinen tiimi* (e-tiimi), johon kuuluu edustaja jokaisesta talosta. Parittomina viikkoina kokoontuvissa *talon palaverissa* e-tiimin edustaja jakaa tietoa ryhmien edustajille. Ryhmissä asioita käsitellään viikoittaisissa *tiimipalaverissa*.

Kokouksissa valitaan työryhmiä vastaamaan erilaisista projekteista ja vastuualueista. Työryhmät kokoontuvat tarpeen mukaan. Yhdessä sovitun vastuun jakamisen lisäksi yksittäisen työntekijän tehtäviä määrittää jokaisen ryhmän laatima *tiimisopimus*.

Toimintayksikköpäivä on kerran vuodessa. Tämän lisäksi 2-3 kertaa vuodessa kokoonnumme *työyksikköiltään*. Näissä käsittelemme kokouksissa nousseita aiheita, tutustumme uuteen tietoon varhaiskasvatuksesta ja arvioimme työtapojamme. Jatkuvan arvioinnin koemme todella tärkeäksi: ilman arviointia – ja palautetta – oman työn suunnittelu on mahdotonta.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

Varhaiskasvatuksen omat asiantuntijat, konsultoiva erityislastentarhanopettaja ja kieli- ja kulttuurikoordinaattori, käyvät kaikissa lapsiryhmissä toimintavuoden aikana. He tukevat kasvattajia työssään.

Tärkeimpiä yhteistyötahojamme ovat Vantaan tilapalvelut Vantti, Myyrmäen lastenneuvola, puhe- ja toimintaterapeutit, perheneuvola, lastensuojelu, Vantaan musiikkiopisto, Hämeenkyön seurakunta ja Rajatorpan koulu.

Tilapalvelut Vantti huolehtii ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluista.

Neuvolan järjestämä laajennettu terveystarkastus nelivuotiaille sisältää vanhempien luvalla tapahtuvan tiedonsiirron päiväkodista. Yhteistyöllä neuvolan, päiväkodin ja vanhempien kesken pyritään selvittämään mahdolliset tarpeet esimerkiksi puhe- tai toimintaterapialle.

Lastensuojelun ja kasvattajien yhteistyö toteutetaan avoimesti vanhempien kanssa.

Vantaan musiikkiopisto on jo usean vuoden ajan pitänyt päiväkodeissamme musiikkileikkikoulua alle esiopetusikäisille lapsille.

Hämeenkylässä seurakunta järjestää vuosittain toimintaa ja koulutusta.

Rajatorpan koulun kanssa tehtävällä yhteistyöllä on pitkät perinteet, sillä valtaosa esiopetusikäisistämme siirtyy koulun alkaessa Rajatorppaan. Koululaisten kanssa olemme järjestäneet ajoittain yhteisiä tempauksia ja eri teemojen ympärille rakennettuja vierailuja. Koulun erityisopettaja on mukana oppilashuoltoryhmässä, johon kuuluvat lisäksi esiopetusryhmän lastentarhanopettaja, päiväkodin johtaja, kiertävä erityislastentarhanopettaja sekä neuvolan terveydenhoitaja. Oppilashuoltoryhmän tehtävänä on jatkaa lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista.

Yllä mainittujen kiinteiden yhteistyömuotojen lisäksi käytämme vuosittain Vantaan kulttuuripalvelujen tarjoamia palveluja (konsertit, työpajat). Projekteista riippuen olemme tehneet yhteistyötä myös muiden kulttuuritahojen kanssa.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus

Vapaalan Varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Vapaalan päiväkoti, Ylätalo p. 83939064, Alatalo p. 83939061

Vapaalanpolku 12, 01650 Vantaa p. toimisto 83939033

Vapaalan Esiopetusryhmä, Vapaalanpolku 11, p. 83928156

Nikkarin päiväkoti p. toimisto 83939035

Vapaalankuja 3, 01650 Vantaa p. 83939303, 83933348, 83939140